

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar, vid
Kopperskolan i Stenungsunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Kopperskolan avseende skolans kvalitet inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?
2. I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Granskningen genomförs i 30 utvalda skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Kopperskolan, i Stenungsunds kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Kopperskolan den 27-28 september 2022. Besöket genomfördes av utredarna Roger Persson och Anna-Carin Kostic.

Bedömningen av skolans arbete görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp för det granskade området, vilka beskrivs i bilaga 1. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Bestämmelser som granskningen utgår ifrån återfinns i bilaga 2. För varje frågeställning bedöms om skolan uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna. Om en skola inte bedöms uppfylla samtliga kvalitetskriterier anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan.

Beslut:

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Skolinspektionen bedömer att Kopperskolan uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende det arbete som ska främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Skolinspektionen bedömer att Kopperskolan inte uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar på nätet. Därför behöver rektorn:

- **Breda de kartläggningar som skolan genomför så att de i större utsträckning uppmärksammar elevernas upplevelser av kränkningar på nätet.**

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-05-12 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3 som bifogas separat) användas.

Redogörelsen skickas till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:3928) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Ett systematiskt främjande arbete bidrar till en trygg skolmiljö, såväl den fysiska som den på nätet. I detta ingår:

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och

eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Att synliggöra och diskutera normer i skolan och på nätet

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Kopperskolan uppfyller samtliga framtagna kvalitetskriterier avseende det arbete som ska främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

Granskningen visar att Kopperskolans främjande arbete för att skapa en trygg skolmiljö även omfattar miljön på nätet och att den digitala arenan ingår såväl i det övergripande främjande arbetet som i undervisningen. Granskningen visar vidare att eleverna upplever att vuxna är tillgängliga på skolan och att det finns förutsättningar för att elever ska vilja och våga dela med sig av de erfarenheter som de har av nätet. Normer och språkbruk synliggörs och diskuteras för att motverka att kränkningar banaliseras.

Motivering

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Kopperskolans främjande arbete omfattar miljön på nätet

Vid Skolinspektionens besök berättar såväl skolpersonal som rektorn att de arbetar med att skapa en trygg skolmiljö för eleverna utifrån tre ledord – trygghet, delaktighet och arbetsglädje. Personalen berättar bland annat att det finns en trygghetsgrupp som arbetar både främjande, förebyggande och åtgärdande, att skolsköterskan har hälsosamtal med eleverna och att kuratorn håller i ett värdegrundsarbete. På skolan finns också en fadderverksamhet och elevledda rastaktiviteter i syfte att minska avståndet mellan elever i olika årskurser. Den intervjuade skolpersonalen uppger att det finns en god samverkan i kollegiet samt att man eftersträvar en samsyn och ett gemensamt förhållningssätt. Enligt rektorn finns även en punkt på arbetslagsmöten kopplat till eventuella ärenden för trygghetsteamet. Av intervjun med skolledningen samt insänt material framkommer att det finns forum som klassråd och elevråd, där eleverna får möjlighet att diskutera och utveckla det främjande värdegrundsarbetet.

Eleverna ger flera exempel på att vuxna på skolan ofta finns närvarande under skoldagen och att personalen överlag uppmärksammar om elever inte mår bra. Eleverna beskriver att de kan be lärarna om hjälp och att lärarna agerar vid incidenter i skolans miljö. Personalen på skolan berättar att elever kommer till dem och lyfter ämnen kopplade till nätet. Bland annat uppger personal att det återkommande uppstår problem kring gruppchattar. Eleverna beskriver att dessa gruppchattar ofta tenderar att sprida sig till personer utanför klassen eller skolan och att det påverkar chattklimatet negativt, men ger ett par exempel på att de har lyft det med lärare som har hjälpt till med att lösa detta.

Skolpersonalen uppger att miljön på nätet ingår i det övergripande främjande arbetet och att nätrelaterade frågor tas upp i olika forum. Representerarna från trygghetsteamet berättar att de har diskuterat skolans ansvar kring trygghet på nätet inom gruppen, bland annat i samband med ett par incidenter där elever har blivit utsatta på fritiden men sedan tagit upp det i skolan. Skolledningen uppger att lärarna ska arbeta främjande kring nätet, även om det står lärarna fritt att själva välja metod för detta. I intervjuerna med lärare och representanter för trygghetsteamet ges olika exempel på hur miljön på nätet behandlas i undervisningen. Bland annat har skolan köpt in ett studiematerial kring nätanvändning som ett par klasser har arbetat med. Lärarna beskriver vidare att frågor om nätet även kan uppstå i samband med att klasser ser på nyhetsprogram och kopplat till arbetsområden i samhällskunskap, såsom brott och straff. Utöver detta finns en mer övergripande insats där kuratorn besöker eleverna på våren i årskurs 6 för att prata om "nätvet" och att hen också kan göra detta utifrån behov. I intervjuerna framkommer även att skolan i samband med att eleverna får tillgång till sina arbetsdatorer i årskurs 4 för samtal med dem om hur tekniken ska användas. Av beskrivningarna framgår dock att det främjande arbetet kring trygghet på nätet i stor utsträckning sker på enskild skolpersonals initiativ och i mindre mån genomförs strukturerat och gemensamt. Mot bakgrund av ovanstående vill Skolinspektionen betona vikten av att rektorn leder skolans främjande arbete för trygghet på nätet i syfte att skapa kontinuitet och samsyn.

Att synliggöra och diskutera normer i skolan och på nätet

Normer synliggörs och diskuteras och personalen arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras

I samtliga intervjuer framkommer att skolan på olika sätt berör normer i undervisningen. Personalen berättar exempelvis att skolan bjöd in en föreläsare under föregående läsår som pratade om HBTQ-frågor och att skolan även uppmärksammar särskilda dagar som fokuserar på olikheter. Lärare uppger att de bland annat försöker undvika att använda sig av könsspecifika termer som hon eller han och att de har fört spontana samtal med elever kring utseendeideal kopplade till nätet. De beskriver också att det finns en hög acceptans för normbrytande beteende hos eleverna, vilket eleverna bekräftar i intervjuerna. Elever ger även exempel på normer som har diskuterats i samband med en film och runt ämnen som kön och sexualitet, samt att lärarna regelbundet förklarar att alla är olika och kan ha olika behov.

Av intervjuerna med såväl rektorn, personal och elever på skolan framgår att språket enligt skolans ordningsregler ska vara vårdat och att eleverna inte ska kränka varandra, varken i tal eller digitalt. Både skolpersonal och elever berättar att de i undervisningen pratar om hur man bör uttrycka sig på nätet. Bland annat har de pratat om att det finns en skillnad mellan vad man vågar skriva bakom en skärm och vad man vågar säga direkt till en person. Vidare framkommer i intervjuerna att skolpersonalen har diskuterat vad som är acceptabelt språkbruk och inte, samt hur de ska reagera på olika typer av regelövertramp, för att skapa samsyn, och ger som exempel att det råder nolltolerans mot "skojbråk" på skolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom ramen för det främjande arbete som skolan gör för att skapa en trygg miljö på nätet.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för att elever blir utsatta för kränkningar på nätet. I detta ingår:

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Kopperskolan inte uppfyller samtliga framtagna kvalitetskriterier avseende det förebyggande arbete som ska förhindra kränkningar på nätet.

Granskningen visar att skolan kartlägger elevernas trygghet i den fysiska miljön på skolan, men att kartläggningarna kan breddas för att i större utsträckning omfatta elevernas upplevelse av trygghet på nätet. Resultatet av kartläggningarna analyseras och skolan genomför insatser utifrån kartlagda behov. Vårdnadshavare ges möjlighet att delta i skolans förebyggande arbete men skolan kan med fördel inkludera elevernas kunskaper och erfarenheter från nätet för hitta mer träffsäkra insatser och åtgärder i sitt förebyggande arbete.

Motivering

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Skolans kartläggningar omfattar i begränsad del elevernas miljö på nätet

I intervjuerna med rektorn och personal framkommer att Kopperskolan genomför olika typer av kartläggningar för att få en generell bild av elevernas trygghet och trivsel i skolan samt för att identifiera risker för kränkande behandling. Exempelvis samlar personalen in elevernas upplevelser om trygghet genom trivselenkäter, hälsosamtal och sociogram, samt i samband med utvecklingssamtal. Rektorn uppger att skolledningen även får information genom såväl elevråd som lektionsbesök. I insänt material framkommer att skolan får signaler om nätkränkningar som sker på fritiden genom elever eller vårdnadshavare. Av intervjuerna framgår dock att de kartläggningar som skolan genomför i liten utsträckning omfattar frågor om trygghet på nätet. I trygghetsenkäten finns visserligen en fråga, som berör elevernas utsatthet på nätet, men personalen uppger i intervjuerna att det finns behov av att lägga till fler frågor kring detta område. Rektorn uppger att det inte finns någonting uttalat om att lärare ska prata om nätanvändning under utvecklingssamtal och skolköterskan berättar att elevernas miljö på nätet inte berörs i hälsosamtalen.

Skolan analyserar kartläggningarna och genomför insatser utifrån de behov som identifieras

Rektorn och representanter för trygghetsteamet beskriver att de analyserar resultatet av kartläggningarna årligen. Resultatet från de olika kartläggningarna sammanvägs sedan för att skapa en helhetsbild av elevernas upplevelse av trygghet. Rektorn med personal uppger att resultaten redovisas på klassnivå och skolnivå, samt att det även görs jämförelser inom kommunen. Representanter från trygghetsteamet berättar att andelen elever som är utsatta på nätet förhåller sig på en liknande nivå från år till år, trots att skolpersonal kan uppleva att elever blir allt mer utsatta. Enligt representanter för trygghetsteamet kan det bero på att toleransen

hos eleverna har ökat och att de inte alltid själva ser sig som utsatta för kränkningar.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Skolan genomför insatser som följs upp och utvärderas

Av intervjuerna och det insända materialet framgår att det på skolan råder ett allmänt mobilförbud i avsikt att förhindra att digitala kränkningar sker under skoldagen. Skolledningen berättar att de tidigare hade problem med att eleverna tog bilder på varandra och att de därför har fört diskussioner på skolan om att skapa en tryggare miljö generellt genom att minimera användningen av digitala enheter. Enligt insänt material kommer mobilförbudet att utvärderas genom vårterminens trivselenkät, men att skolan redan nu ser att reglerna har haft god effekt. Såväl personal som elever uppger också att de datorer som eleverna har tillgång till i skolan endast ska användas till skolarbete och av denna anledning är diverse sidor, applikationer och spel blockerade. På skolans digitala plattformar finns godkända gruppchattar tillgängliga, men eleverna berättar att det sällan skrivs elaka saker där. Vidare framgår av insänt material att eleverna görs delaktiga i planering och uppföljning av åtgärder genom sitt deltagande i trygghetsenkäten och i dialoger utifrån resultaten av denna. Likaså framkommer att utvärdering av aktiva åtgärder görs tillsammans med elevrådet vid läsårets slut.

Vårdnadshavarna ges möjlighet att delta i arbetet

Av intervjuerna med skolans personal och av insänt material framgår att det på skolan finns ett föräldraråd som bland annat görs delaktiga vid revideringen av skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Personalen på skolan beskriver att det även finns en samverkan med vårdnadshavarna och att de kan skicka ut information som berör elevernas nätanvändning, exempelvis informera vårdnadshavare om de gruppchattar som startas upp av elever. Representanterna för trygghetsgruppen berättar också att det i samband med föräldramötet i årskurs 6 finns frågor kopplade till nätet som de lyfter med vårdnadshavarna.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver:

- **Breda de kartläggningar som skolan genomför så att de i större utsträckning uppmärksammar elevernas upplevelser av kränkningar på nätet.**

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i

utbildningen.¹ Idag är nätet en naturlig del av elevers vardag som också påverkar och påverkas av skolan. Det är viktigt att inte glömma att också skapa en bild av elevernas umgängesformer på nätet i kartläggningen.²

Granskningen visar att Kopperskolan kartlägger elevers trygghet på flera sätt, men att kartläggningarna behöver breddas för att i större utsträckning omfatta elevernas upplevelser av kränkningar på nätet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utökar den kartläggning som görs på skolan för att i större utsträckning beröra nätet. I detta kan skolan med fördel inkludera elevernas kunskaper och erfarenheter från nätet. Exempelvis kan eleverna ge förslag på frågor som kan vara relevanta att ställa i trivsel- och trygghetsenkäter. Genom att inkludera eleverna mer i det främjande och förebyggande arbetet och ta tillvara på deras kunskaper om nätet kan också en tillitsfull stämning på skolan stärkas. Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga, upptäcka, åtgärda*³ kan med fördel användas i utvecklingen av både det främjande och det förebyggande arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Elisabeth Hejman

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Roger Persson (föredragande), utredare Anna-Carin Kostic, utredare Elina Ekberg, utredare Ana-Maria Koci Spång och regionjurist Linnéa Lundberg medverkat.

¹ 6 kap. 7 § skollagen.

² Skolverket (2022). *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. Stödmaterial. s. 69.

³ Skolverket (2022). *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. Stödmaterial.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Granskningens genomförande

Vid granskningsbesöket inhämtades information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Gruppintervjuer med elever i årskurs 4, 5 och 6
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med annan personal på skolan (exempelvis skolbibliotekarie, elevhälsa, trygghetsteam, fritidspersonal)
- En intervju med rektor
- Studier av dokument som begärts in från skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Kvalitetskriterier

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade utifrån aktuell forskning på området, skollag, läroplan och Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*.

Inom respektive område granskas följande:

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Bilaga 2: Aktuella bestämmelser

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.⁴ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.⁵ Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.⁶ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁷

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁸

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁹ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.¹⁰

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.¹¹ Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.¹²

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i

⁴ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

⁵ 1 kap. 5 § skollagen.

⁶ 6 kap. 6 § skollagen.

⁷ 6 kap. 3 § skollagen.

⁸ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁹ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹² Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹³

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹⁴

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹⁵ I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹⁶ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁷ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁸ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁹ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.²⁰

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²¹ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.²² Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²³

¹³ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹⁴ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

¹⁵ 6 kap. 7 § skollagen.

¹⁶ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁷ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁸ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁹ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

²⁰ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

²¹ 2 kap. 9 § skollagen.

²² Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²³ 4 kap. 4 § skollagen.